

Aan de Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
Mevrouw mr. drs. I..K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Amsterdam, 18 april 2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 28 maart jl. vond overleg met u plaats over uw beleidsvoornemens inzake de fiscale aftrek voor eigenaren van bewoonde monumenten. Aan dit overleg namen delegaties van de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en de Federatie Particuliere Monumenteneigenaren (FPM) deel. De FIM heeft het gesprek ervaren als openhartig, duidelijk en betrokken van uw kant, waarvoor onze hartelijke dank.

Inmiddels heeft de FPM in haar brieven van 26 februari en 9 april jl. haar standpunt inzake uw voorstellen verwoord. Samengevat: sterke inhoudelijke argumenten om de fiscale aftrek te schrappen zijn volgens de betrokken drie organisaties onvoldoende naar voren gebracht. De andere organisaties binnen de FIM komen tot een andere conclusie vooralsnog en in deze brief wil ik dat graag toelichten.

In het gesprek heeft u aangegeven dat voor u er twee hoofdredenen zijn de fiscale aftrek om te zetten in een subsidieregeling:

1. Invoering van een subsidiesysteem borgt het budget van 57 miljoen euro, dat momenteel in aftrek wordt gebracht. Indien besloten wordt de aftrek te vervangen door een subsidieregeling, wordt dit bedrag toegevoegd aan de begroting van OCW. Bij handhaving van de aftrek in de huidige vorm zal door de vereenvoudiging van het belastingstelsel het de facto bestede bedrag aan aftrek dalen tot 40 miljoen euro.
2. Bij SIM-aanvragen kan getoetst worden op kwaliteit door de RCE. De Belastingdienst kan dit niet of onvoldoende bij de beoordeling van fiscale aftrek. U acht dit onwenselijk en u streeft naar een beoordeling van werkzaamheden op grond van één leidraad, namelijk die van de SIM.

Van de kant van de FIM hebben wij in het gesprek aangegeven dat voor ons de instandhouding van het totale budget voor monumenten voorop staat, zoals wij vorig jaar in ons manifest Monumenten leven, instandhouding loont hebben verwoord. Vermindering van de rijksbijdrage aan het behoud van erfgoed met 17 miljoen euro betekent een afname van werkzaamheden in de sector met naar schatting 45 miljoen euro. Dit achten wij onwenselijk, mede gelet op het noodzakelijke behoud van voldoende werkvoorraad voor de gespecialiseerde restauratiebedrijven.

Het middel van fiscale aftrek heeft echter ook onmiskenbaar grote voordelen. Belangrijkste is de zekerheid vooraf voor eigenaren én de mogelijkheid bij omvangrijke werkzaamheden deze zekerheid ook van te voren vast te leggen. In het streven naar zo laag mogelijke lastendruk en het centraal stellen van de eigenaar is de fiscale aftrek zonder meer het beste middel voor particuliere eigenaren om hun kostbare bezit goed te onderhouden.

Aan de andere kant weegt een mogelijk lager budget voor erfgoed voor de FIM minstens zo zwaar en is ook de gelijke behandeling van eigenaren, of ze nu subsidie of fiscale aftrek aanvragen, van groot belang.

Voor de FIM is concluderend een verandering van de fiscale aftrek voor woonhuiseigenaren aanvaardbaar, onder de volgende voorwaarden:

- 1) Het is ons bekend dat er zogenaamde botsproeven zijn gehouden om een nieuwe subsidieregeling te testen. Wij worden graag geïnformeerd over de bevindingen daaromtrent.
- 2) Een nieuwe subsidieregeling dient zo eenvoudig mogelijk te zijn. De huidige werkwijze bij de SIM – zowel bij het aanvragen als verantwoorden van werkzaamheden – dient daarbij niet de norm te zijn. Deze aanpak dient juist vereenvoudigd te worden. Wij komen graag met voorstellen voor deze vereenvoudiging, indien u bereid bent hieraan (op termijn) mee te werken.
- 3) Een subsidieregeling voor particuliere woonhuiseigenaren zal waarschijnlijk negatief uitpakken voor de grote eigenaren, met name van buitenplaatsen. Wij bepleiten nader onderzoek naar deze groep en desgewenst een aanvullende regeling voor deze “kanjermonumenten”.

Wij zien met belangstelling uit naar uw reactie. Wij sturen deze brief in afschrift naar NRF, RCE, FPMe en de Kamerleden Financiën en Cultuur van de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

Leo Endedijk,
Voorzitter Federatie Instandhouding Monumenten